Jina Ya Mtahiniwa		**Nambari Ya Mtihani**	
Jina Ya Shule		**Namba Ya Shule**	
Saini Ya Mtahiniwa		**Tarehe**	

KENYA JUNIOR SCHOOL EDUCATION ASSESSMENT

-KISWAHILI-

802/2 KISWAHILI (*Insha na Utangulizi wa Fasihi*)

Karatasi ya 2

MUHULA 2 END-TERM 2025

Muda: Saa 1 Dakika 45

MAAGIZO KWA WATAHINIWA

1. Andika jina lako na nambari yako ya mtihani kwenye nafasi uliyoachiwa hapo juu.
2. Andika jina na nambari ya shule yako kwenye nafasi uliyoachiwa hapo juu.
3. Tia sahihi kwenye nafasi uliyoachiwa hapo juu.
4. Andika tarehe ya mtihani ipasavyo.
5. Karatasi hii ina sehemu mbili; A na B.
6. Jibu maswali yote.
7. Andika majibu yote kwa nafasi ulizoachiwa katika kijitabu hiki.
8. Majibu yote ni lazima yaandikwe kwa lugha ya Kiswahili.

Kwa Matumizi ya Mtahini Pekee

SEHEMU	**ZOEZI**	**Swali**	**Alama ya upeo**	**Alama ya mtahiniwa**
A	Zoezi I	1	15	
B	Zoezi II	2	10	
	Zoezi III	3	10	
	Zoezi IV	4	10	
	Zoezi V	5	5	
JUMLA			**50**	

Kijitabu hiki kina kurasa 7 zilizopigwa chapa.

Watahiniwa ni lazima wahakikishe kwamba kurasa zote za karatasi hii zimepigwa chapa sawasawa na kuwa maswali yote yamo.

© 2025 The Kenya National Examination and Assessment Prediction Series

Geuza ukurasa

SEHEMU A (Alama 15)

ZOEZI I: INSHA

Maagizo i. Inapendekezwa uchukue muda wa dakika 40 katika zoezi hili. ii. Andika insha yenye maneno kati ya 280 - 330 katika nafasi uliyoachiwa.

1. Andika hadithi inayoanzia na maneno, "Siku hiyo mvua ilinyesha kwa nguvu kiasi kwamba..."

SEHEMU B (Alama 35)

ZOEZI II: FASIHI SIMULIZI (Alama 10)

2. Soma hadithi ifuatayo kisha ujibu maswali.

Zamani za kale, palikuwa na mbweha mjanja aliyeitwa Mbweha Kichwa. Mbweha Kichwa aliishi karibu na mto ambako mamba wengi waliishi. Mamba hao walikuwa wakali sana, na hakuna mnyama yeyote aliyethubutu kuvuka mto peke yake. Mbweha Kichwa alitamani sana kufikia upande mwingine wa mto ambako kulikuwa na shamba kubwa la mizabibu yenye matunda matamu.

Siku moja, Mbweha Kichwa alipata wazo. Alikwenda ufukweni mwa mto na kuanza kuwapigia kelele mamba. "Enyi mamba wa mto mkuu! Njoni! Njoni hapa!" Mamba mmoja mkubwa aliinua kichwa chake kutoka majini na kusema, "Unataka nini, Mbweha? Hatuna muda wa kucheza nawe." Mbweha Kichwa alijibu kwa sauti ya kusihi, "Mfalme wa mamba, nimekuja na ujumbe kutoka kwa mfalme wa ardhi. Anataka kuhesabu idadi yenu ili ajue ni kiasi gani cha samaki awatengenezee karamu kubwa." Mfalme wa mamba alisikia neno 'karamu' na akapendezwa. Alipenda sana kula samaki. Akamwambia Mbweha Kichwa, "Sawa, tutakusaidia. Tuambie tufanye nini." Mbweha Kichwa akasema, "Pangeni mstari mrefu kutoka hapa ufukweni hadi ufukweni wa pili. Nitahesabu kila mmoja wenu kwa kukanyaga mgongo wenu."

Mamba walikubali kwa tamaa ya karamu. Walipanga mstari mrefu juu ya maji, migongo yao ikiunda kama daraja. Mbweha Kichwa alifurahi sana. Alianza kuruka kutoka mgongo wa mamba mmoja hadi mwingine, akihesabu kwa sauti kubwa: "Mmoja... wawili... watatu..." Aliendelea kuruka hadi alipofika ufukweni mwingine. Alipofika salama, aliruka chini na kusema, "Asanteni sana, enyi mamba wajinga! Nilikuwa tu nataka kuvuka mto! Hakuna karamu yoyote!"

Mamba walikasirika sana walipogundua wamepigwa mwereka. Walijaribu kumfuata, lakini Mbweha Kichwa alikuwa tayari amekimbilia shambani na kuanza kula mizabibu mitamu. Tangu siku hiyo, mamba walimchukia Mbweha Kichwa na kuwa makini zaidi na wanyama wengine wanaotaka kuvuka mto.

(a) Bainisha kipera cha hadithi hii. Toa sababu mbili. (Alama 2)

____

____

(b) Eleza sifa mbili za mhusika Mbweha Kichwa. (Alama 2)

____

(c) Hadithi hii inatupa mafunzo gani kuhusu akili na nguvu? (Alama 2)

(d) Bainisha jukumu moja la fasihi simulizi linalojitokeza katika hadithi hii. (Alama 1)

(e) Taja na ueleze mbinu mbili za lugha zilizotumiwa katika hadithi hii. (Alama 2)

(f) Ni matarajio gani ambayo mamba walikuwa nayo? (Alama 1)

ZOEZI III: HADITHI FUPI (Alama 10)

3. Soma sehemu ifuatayo ya hadithi fupi kisha ujibu maswali.

Mlango wa kibanda ukafunguka polepole, na Bi. Zawadi akaingia, uchovu ukisoma usoni mwake. Alikuwa ametoka shambani, mgongoni akiwa amebeba mzigo mdogo wa kuni, mikononi akiwa ameshika jembe na kikapu cha mboga. Nyumba ilikuwa kimya. Watoto hawakuwa wamerudi kutoka shule bado. Aliweka mizigo yake chini na kukaa kwenye kiti cha mbao kilichokuwa kimechakaa. Alifunga macho, akijaribu kutuliza akili yake iliyojaa mawazo.

Maisha yalikuwa magumu tangu mumewe, Bwana Juma, alipoondoka kwenda mjini kutafuta kazi miaka mitatu iliyopita. Habari zake zilikuwa haba, na pesa kidogo alizotuma mara chache hazikutosha. Bi. Zawadi alilazimika kufanya kila kazi – kulima shamba ndogo, kuokota kuni, kuuza mboga sokoni – ili kuhakikisha watoto wake wanapata chakula na kwenda shule. Shule ilikuwa tumaini lake pekee. Aliamini elimu ingewakwamua watoto wake kutoka lindi la umaskini waliokuwa wakikabiliana nao.

Mara nyingi aliketi nje ya kibanda chake jioni, akiangalia nyota angani, akimwomba Mungu amlinde mumewe na kuwapa yeye na watoto wake nguvu ya kuvumilia. Wakati mwingine majirani walimhurumia na kumpa msaada kidogo, lakini Bi. Zawadi alikuwa mwanamke mwenye utu na hakupenda kuombaomba. Aliamini katika kufanya kazi kwa bidii. Alifungua macho yake, akapumua, kisha akainuka. Kulikuwa na sahani ya viazi vilivyosalia kutoka mchana. Alivichukua, akaanza kuvipakua kwenye sahani mbili. Watoto wangekuwa na njaa watakaporudi.

(a) Eleza mandhari ya sehemu hii ya hadithi fupi. (Alama 2)

____

____

(b) Bainisha sifa mbili za Bi. Zawadi. (Alama 2)

____

____

____

____

(c) Fafanua masuala mawili ya kijamii yaliyoshughulikiwa katika dondoo hili. (Alama 2)

____

____

(d) Eleza mbinu mbili za lugha zilizotumiwa na athari zake. (Alama 2)

____

____

(e) Nini ilikuwa tumaini la Bi. Zawadi? (Alama 1)

____

____

(f) Kwa nini Bi. Zawadi hakupenda kuombaomba? (Alama 1)

____

____

ZOEZI LA IV: TAMTHILIA (Alama 10)

4. Soma sehemu ifuatayo ya tamthilia kisha ujibu maswali.

TENDO LA 1 Onyesho la 1

(SEHEMU YA SHULE. WANAWAKE WAWILI, MWALIMU JANET NA MWALIMU BWANA KELVIN, WANAKAA MEZANI OFISINI. MWALIMU JANET ANAONEKANA MWENYE FURAHA NA NISHATI. MWALIMU KELVIN ANAONEKANA KUCHOKA.)

MWALIMU JANET: (Akichangamka) Bwana Kelvin, asubuhi njema! Unafanya nini ukiwa umekunja uso hivyo? Leo ni siku nzuri kuanza kazi!

MWALIMU KELVIN: (Akipiga miayo) Oh, Janet. Asubuhi njema. Nilikesha nikisahihisha mitihani. Macho yanauma, kichwa kinauma... Na leo nina masomo matano!

MWALIMU JANET: Hah! Hiyo ndiyo kazi yetu, mwalimu mwenzangu. Tumechagua taaluma hii kwa mapenzi yetu. Watoto wanatusubiri. Nguvu ni muhimu!

MWALIMU KELVIN: Nguvu... au caffeine nyingi? (Anafumbua macho yake, akitazama kikombe chake cha kahawa) Nadhani nahitaji nyingine.

MWALIMU JANET: Bwana Kelvin, usiwe hivyo. Fikiria jinsi unavyowasaidia watoto. Unawafungulia milango ya maarifa! Hiyo ni thawabu kubwa kuliko uchovu wote. Kumbuka kile kilichotuleta hapa.
MWALIMU KELVIN: Njia panda... kumbukumbu inarudi... Ah, sijui Janet. Wakati mwingine nahisi kama tunajaza ndoo yenye tundu. Wanafunzi wengi hawaonyeshi bidii.

MWALIMU JANET: Usiseme hivyo! Kuna changamoto, ndiyo, lakini pia kuna matumaini. Wale wachache wanaojitahidi ndio motisha yetu. Tuwatie moyo wengine!

(MLANGO UNAGONGWA. MWALIMU MKUU ANAINGIA OFISINI, AKITABASAMU.)

MWALIMU MKUU: Habari za asubuhi walimu wangu wapendwa! Tayari kwa kazi ya leo?

MWALIMU JANET & KELVIN: (Pamoja) Habari za asubuhi, Mwalimu Mkuu! Ndiyo, tuko tayari!

(a) Bainisha wahusika wawili wakuu katika dondoo hili. (Alama 1)

___

___

(b) Eleza mandhari ya dondoo hili. (Alama 1)

___

___

(c) Fafanua sifa mbili za Mwalimu Janet. (Alama 2)

___

___

(d) Mwalimu Kelvin ana tatizo gani? Eleza kwa mujibu wa dondoo. (Alama 2)

___

___

(e) Fafanua masuala mawili yaliyoshughulikiwa katika dondoo hili. (Alama 4)

___

___

___

___

___

___

ZOEZI V: USHAIRI (Alama 5)

5. Soma shairi lifuatalo kisha ujibu maswali

Elimu

Elimu ni nuru, gizani hutoa,
Hukupa sura, maisha kutua,
Kuvua ukora, akili kung'aa,
Juhudi zingatia, mafanikio twaa.

Kitabu rafiki, usimtupe,
Maarifa tele, moyoni uweke,
Elimu msingi, usiuchukie,
Juhudi zingatia, mafanikio twaa.

Wazee sikia, wanapokunasihi,
Waalimu wajua, njia sahihi,
Soma kwa bidii, epuka gisi,
Juhudi zingatia, mafanikio twaa.

(a) Eleza ujumbe mkuu wa shairi hili. (Alama 2)

____

____

(b) Ni wahusika gani wanashauriwa katika shairi hili? (Alama 1)

____

____

(c) Bainisha mbinu mbili za lugha zilizotumiwa katika shairi hili. (Alama 2)

____

____

____

____

HUU NDIO UKURASA WA MWISHO ULIOPIGWA CHAPA.